מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לזהות מטבעות ושטרות ולחשב עודף נכון
- להבחין בין צורך לרצון ולתכנן רשימת קניות בתקציב
- להבין מהי הנחה באחוזים ומהו מחיר ליחידה
- לתרגל עצירה למחשבה לפני קנייה בעזרת עש״ן ד״ק

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א׳ – פרק 1 • מכירים כסף: מטבעות ושטרות – זיהוי מטבעות ושטרות

1. ג – 5 ₪
2. ב – 50 אגורות
3. ג – 20 ₪
4. ג – 100

חלק ב׳ – פרק 1 • מכירים כסף: מטבעות ושטרות – סופרים כסף ומחשבים עודף

1. 7
2. 2
3. 20
4. 11

חלק ג׳ – פרק 1 • מכירים כסף: מטבעות ושטרות – מתאימים ערך למטבע או לשטר

1. 1 – ה (10 אגורות)
2. 2 – א (50 אגורות)
3. 3 – ד (20 ₪)
4. 4 – ב (200 ₪)
5. 5 – ג (10 ₪)

חלק ד׳ – פרק 2 • קונים ומחשבים עודף – מכירים את הכסף והעודף

1. נכון – כשסכום התשלום גדול מהמחיר, ההפרש חוזר לקונה כעודף
2. לא נכון – אין עודף כששילמנו בדיוק את הסכום המדויק

חלק ה׳ – פרק 2 • קונים ומחשבים עודף – תרגול חישוב

1. 5
2. 6
3. 7
4. 8

חלק ו׳ – פרק 2 • קונים ומחשבים עודף – בעיות ושתי דרכים לשלם

1. ב – 13 ₪
2. א – 17 ₪
3. א – שטר 20 ₪ + שטר 20 ₪ + מטבע 5 ₪

חלק ז׳ – פרק 3 • צריך או רוצה? רשימת קניות ותקציב – זיהוי צורך או רצון

1. נכון – אלה מוצרי מזון בסיסיים שחייבים לקנות
2. לא נכון – ממתקים הם רצון – נחמד, אבל אפשר בלעדיהם
3. נכון – נעים שיהיו, אבל אי אפשר לחיות בלעדיהם
4. נכון – קודם קונים צרכים, ורק אז – אם נשאר תקציב – רצונות

חלק ח׳ – פרק 3 • צריך או רוצה? רשימת קניות ותקציב – בונים רשימה בתקציב נתון

1. 123
2. 70
3. 18
4. 30

חלק ט׳ – פרק 3 • צריך או רוצה? רשימת קניות ותקציב – מתכננים ובוחרים בחשיבה

1. ב – ירקות ופירות
2. ב – לא, לא יישאר מספיק לחיסכון
3. ג – רושמים את כל הצרכים

חלק י׳ – פרק 3 • צריך או רוצה? רשימת קניות ותקציב – תכנון וכתיבה

1. רשימה עם מוצר אחד מכל קבוצה, סכום כולל עד 100 ₪ ולפחות 10 ₪ נשארים
2. צרכים הם דברים הכרחיים לחיים; אם קונים רצונות קודם, אולי לא יישאר כסף לדברים החשובים באמת

חלק י״א – פרק 4 • בלשי המבצעים: הנחות ומחיר ליחידה – מושגי יסוד

1. נכון – ההנחה מחושבת כאחוז מהמחיר המקורי ויורדת מהסכום לתשלום
2. נכון – מחיר ליחידה (לליטר, לקילו, ל-100 גרם) מראה כמה משלמים על אותה כמות
3. לא נכון – לפעמים דווקא האריזה הקטנה משתלמת יותר, חייבים לבדוק בכל פעם
4. לא נכון – בלש מחירים משווה גם מחיר וגם כמות כדי לדעת מה משתלם באמת

חלק י״ב – פרק 4 • בלשי המבצעים – תרגול חישובים

1. 180
2. 20
3. 12
4. 30
5. 400

חלק י״ג – פרק 4 • בלשי המבצעים – מה באמת משתלם?

1. מארז: 27 חלקי 9 = 3 ₪ לליטר. בודד: 6 חלקי 1.5 = 4 ₪ לליטר. המארז משתלם יותר
2. מחיר שתי חולצות 300 ₪, הנחה 30% היא 90 ₪, משלמים 210 ₪
3. כי אריזות בגדלים שונים קשה להשוות ביניהן בלי לחשב מחיר לכמות קבועה כמו ליטר או קילו
4. לדוגמה: הצגת אחוז הנחה גדול על מחיר שהועלה מראש, או מבצע 1+1 כשהמחיר הבודד כבר יקר יותר

חלק י״ד – פרק 5 • רגע לפני שקונים ובודקים קבלה – מכירים את עש״ן ד״ק

1. א – עוצרים
2. ב – משחררים
3. א – נושמים
4. א – קדימה

חלק ט״ו – פרק 5 • רגע לפני שקונים ובודקים קבלה – מיישמים בקנייה אמיתית

1. א – עוצרים
2. ב – הסכום צריך להיות 12 ₪

חלק ט״ז – פרק 5 • רגע לפני שקונים ובודקים קבלה – תרגילים ובדיקות

1. 15
2. 18

חלק י״ז – פרק 5 • רגע לפני שקונים ובודקים קבלה – נכון או לא נכון

1. נכון – ד׳ בעש״ן ד״ק היא דיבור עצמי, למשל לשאול את עצמי אם באמת צריך
2. נכון – 4 כפול 6 שווה 24
3. לא נכון – כל השלבים בעש״ן ד״ק חשובים כדי לקבל החלטה מחושבת ולא פזיזה

חלק י״ח – חזרה מסכמת – שאלות מגוונות

1. ג – 5 שקלים
2. ב – 6 שקלים
3. א – לחם
4. א – מחשבים את המחיר ליחידה (לקילו או לליטר)
5. א – עוצרים
6. ב – את הכמות כפול המחיר בכל שורה
7. ג – 20 שקלים

חלק י״ט – חזרה מסכמת – כתיבה ויישום

1. תשובות אפשריות: לחם, ירקות, חלב, ביצים – מוצרים בסיסיים הדרושים לארוחה ולא רק מוצרים מפנקים
2. מחיר ליחידה הוא המחיר לכמות קבועה (למשל לקילו או לליטר), והוא מאפשר להשוות בין אריזות בגדלים שונים ולבחור את המשתלמת ביותר
3. תיאור מסודר של חמשת הצעדים: עוצרים, משחררים, נושמים, מדברים עם עצמם ושואלים אם באמת צריך, ורק אז מחליטים קדימה בהתאם לתקציב ולצורך האמיתי

כרטיס יציאה – מה לחפש

- התלמיד/ה מחשב/ת עודף נכון בעזרת חיסור פשוט
- התלמיד/ה ממיין/ת מוצרים נכון לצורך/רצון עם הסבר קצר
- התלמיד/ה חוזר/ת על חמשת השלבים: עוצרים, משחררים, נושמים, דיבור עצמי, קדימה

טיפים להפעלה:

- אפשר לחלק את החוברת ל-5 שיעורים, פרק אחד בכל שיעור, עם חזרה קצרה בתחילת כל מפגש
- לכיתות א׳-ב׳ מומלץ להשתמש במטבעות וסכומים נייר מהחוברת להדפסה כדי לתרגל פיזית
- לתלמידים מתקדמים (ה׳-ו׳) אפשר להוסיף תרגול מחיר ליחידה עם מספרים גדולים יותר
- בכל פרק כדאי לסיים בדיון קצר: למה בחרנו ככה? זה מחזק את מיומנות קבלת ההחלטות

חוברת תרגול – יוצאים לקניות: צרכנות נבונה

🛒 יוצאים לקניות – צרכנות נבונה בכל הרמות

יסודי · עולים חדשים

תוכן החוברת

1. פרק 1 – מכירים כסף: מטבעות ושטרות
2. פרק 2 – קונים ומחשבים עודף
3. פרק 3 – צריך או רוצה? רשימת קניות ותקציב
4. פרק 4 – בלשי המבצעים: הנחות ומחיר ליחידה
5. פרק 5 – רגע לפני שקונים ובודקים קבלה

שם: _____ כיתה: _____

יצרה: רוית ראש בן ישי

חוברת תרגול – יוצאים לקניות: צרכנות נבונה

חוברת התלמיד/ה עולים חדשים

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בחוברת לומדים על כסף וקניות. קוראים כל דף לאט, פותרים את התרגילים, ובודקים ביחד עם המורה.

📖 מילון קטן:

מַטְבֵּעַ	כסף עגול וקטן, כמו 1 ₪ או 5 ₪
שֶׁטֶר	כסף נייר, כמו 20 ₪ או 50 ₪
עֹדֶף	הכסף שמקבלים בחזרה אחרי ששילמו יותר מהמחיר
צורך	דבר שחייבים – כמו אוכל או נעליים
רצון	דבר שרוצים אבל אפשר בלעדיו – כמו ממתק
הנחה	הורדה במחיר, לרוב באחוזים
אחוז	חלק ממאה, למשל 40% הנחה
מחיר ליחידה	כמה עולה ק״ג, ליטר או יחידה אחת
תקציב	כמה כסף יש לנו להוציא
קבלה	פתק שמראה מה קנינו וכמה שילמנו

1 חלק א׳ – פרק 1 • מכירים כסף: מטבעות ושטרות – זיהוי מטבעות ושטרות

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. איזה מטבע שווה הכי הרבה?

א) 10 אגורות ב) חצי שקל ג) 5 ₪ ד) 2 ₪

2. כמה שווה חצי שקל?

א) 10 אגורות ב) 50 אגורות ג) 1 ₪ ד) 5 ₪

3. מה מהבאים הוא שטר?

א) 5 ₪ ב) 10 ₪ ג) 20 ₪ ד) 2 ₪

4. כמה אגורות בשקל אחד?

א) 10 ב) 50 ג) 100 ד) 200

2 חלק ב׳ – פרק 1 • מכירים כסף: מטבעות ושטרות – סופרים כסף ומחשבים עודף

השלימו את המילה החסרה.

1. יֵשׁ לִי מַטְבֵּעַ שֶׁל 5 ₪ וּמַטְבֵּעַ שֶׁל 2 ₪. בְּיַחַד יֵשׁ לִי _____ ₪.

2. קָנִיתִי מַמְתָּק בְּ-3 ₪ וְשִׁלַּמְתִּי בְּמַטְבֵּעַ שֶׁל 5 ₪. הָעֹדֶף הוּא _____ ₪.

3. יֵשׁ לִי שְׁנֵי מַטְבְּעוֹת שֶׁל 10 ₪. בְּיַחַד יֵשׁ לִי _____ ₪.

4. יֵשׁ לִי שְׁלוֹשָׁה מַטְבְּעוֹת שֶׁל 2 ₪ וּמַטְבֵּעַ אֶחָד שֶׁל 5 ₪. בְּיַחַד יֵשׁ לִי _____ ₪.

3 חלק ג׳ – פרק 1 • מכירים כסף: מטבעות ושטרות – מתאימים ערך למטבע או לשטר

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. המטבע הקטן ביותר בערכו	____	**א.** 50 אגורות
2. חצי שקל	____	**ב.** 200 ₪
3. השטר הקטן ביותר	____	**ג.** 10 ₪
4. השטר הגדול ביותר	____	**ד.** 20 ₪
5. מטבע של עשר	____	**ה.** 10 אגורות

4 חלק ד׳ – פרק 2 • קונים ומחשבים עודף – מכירים את הכסף והעודף

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	עודף הוא הכסף שהמוכר מחזיר לקונה כששילם יותר מהמחיר	☐	☐
2	אם שילמתי בדיוק 50 ₪ על מוצר שעולה 50 ₪, אני מקבל/ת עודף	☐	☐

5 חלק ה׳ – פרק 2 • קונים ומחשבים עודף – תרגול חישוב

השלימו את המילה החסרה.

1. קניתי מוצר ב-5 ₪ ושילמתי בשטר של 10 ₪. העודף שלי הוא _____ ₪

2. יש לי שטר של 20 ₪. קניתי מוצר ב-14 ₪. העודף הוא _____ ₪

3. מוצר עולה 35 ₪. יש לי 28 ₪. חסר לי _____ ₪

4. שילמתי 30 ₪ על מוצר שעולה 22 ₪. העודף הוא _____ ₪

6 חלק ו׳ – פרק 2 • קונים ומחשבים עודף – בעיות ושתי דרכים לשלם

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. כמה עולים ביחד עפרון ומחברת?

(א) 11 ₪ (ב) 13 ₪ (ג) 15 ₪ (ד) 9 ₪

2. כמה כסף נשאר לי אחרי התשלום?

(א) 17 ₪ (ב) 33 ₪ (ג) 15 ₪ (ד) 12 ₪

3. איזה חיבור שווה ל-45 ₪?

(א) שטר 20 ₪ + שטר 20 ₪ + מטבע 5 ₪ (ב) שטר 50 ₪ + מטבע 5 ₪

(ג) שטר 20 ₪ + שטר 10 ₪ + מטבע 5 ₪ (ד) שטר 20 ₪ + מטבע 10 ₪ + מטבע 5 ₪

7 חלק ז׳ – פרק 3 • צריך או רוצה? רשימת קניות ותקציב – זיהוי צורך או רצון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	לחם וחלב הם דוגמה לצורך ולא לרצון	☐	☐
2	ממתקים הם צורך, כי כל הילדים אוהבים אותם	☐	☐
3	פרחים לשולחן הם רצון	☐	☐
4	אם נשאר כסף אחרי קניית כל הצרכים, אפשר להוסיף גם רצונות	☐	☐

8 חלק ח׳ – פרק 3 • צריך או רוצה? רשימת קניות ותקציב – בונים רשימה בתקציב נתון

השלימו את המילה החסרה.

1. לחם ומאפים עולים 38 ₪ וחלב וגבינות עולים 85 ₪. ביחד הם עולים _____ ₪

2. בקנייה לשבוע יש תקציב של 500 ₪. אם קנו את כל הצרכים ב-430 ₪, נשארו _____ ₪

3. ביום שוק כיתתי יש לקבוצה 100 ₪. אם קנו ב-82 ₪, נשארו _____ ₪

4. היעד בקנייה לשבוע הוא להשאיר לפחות _____ ₪ לחיסכון

9 חלק ט׳ – פרק 3 • צריך או רוצה? רשימת קניות ותקציב – מתכננים ובוחרים בחשיבה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. איזה מוצר חייבים לקנות?

א) עוגה מוכנה ב) ירקות ופירות ג) פרחים לשולחן ד) חטיפים לסרט

2. בקנייה לשבוע קנו צרכים ב-430 ₪ מתוך 500 ₪. אפשר להוסיף עוגה ב-45 ₪ ולהשאיר 30 ₪ לחיסכון?

א) כן, יישאר בדיוק 25 ₪ ב) לא, לא יישאר מספיק לחיסכון ג) כן, יישאר 45 ₪ ד) אי אפשר לדעת

3. בבניית רשימת קניות נבונה, מה עושים ראשון?

א) קונים רצונות ב) בודקים כמה כסף נשאר לחיסכון ג) רושמים את כל הצרכים

ד) קונים את המוצר הכי זול

10 חלק י׳ – פרק 3 • צריך או רוצה? רשימת קניות ותקציב – תכנון וכתיבה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. תכננו קנייה לפיקניק כיתתי בתקציב של 100 ₪: קנו לפחות מוצר אחד מכל קבוצה (שתייה, פירות, מאפה, מתוק) והשאירו לפחות 10 ₪ לקופת החיסכון. כתבו מה תקנו וכמה יישאר

2. הסבירו במילים שלכם למה חשוב לקנות קודם צרכים ורק אחר כך רצונות

11 חלק י"א – פרק 4 • בלשי המבצעים: הנחות ומחיר ליחידה – מושגי יסוד

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	הנחה של 20% אומרת שמשלמים 20% פחות מהמחיר המקורי	☐	☐
2	מחיר ליחידה עוזר להשוות בין מוצרים בגדלים שונים	☐	☐
3	חבילה גדולה תמיד זולה יותר ליחידה מחבילה קטנה	☐	☐
4	בלש מחירים טוב בודק רק את המחיר הכולל ולא את הכמות	☐	☐

12 חלק י"ב – פרק 4 • בלשי המבצעים – תרגול חישובים

השלימו את המילה החסרה.

1. מוצר שעולה 200 ₪ עם הנחה של 10% יעלה _____ ₪

2. מוצר שעלה במקור 80 ₪ ועכשיו עולה 60 ₪ - ההנחה היא _____ ₪

3. שקית אורז של 2 קילו עולה 24 ₪. המחיר לקילו הוא _____ ₪

4. בקבוק שמן של חצי ליטר עולה 15 ₪. המחיר לליטר הוא _____ ₪

5. מוצר במחיר 500 ₪ עם הנחה של 20% - הסכום לתשלום הוא _____ ₪

13 חלק י"ג – פרק 4 • בלשי המבצעים – מה באמת משתלם?

ענו בקצרה.

1. בחנות יש בקבוק בודד של 1.5 ליטר ב-6 ₪, או מארז של 6 בקבוקים (9 ליטר) ב-27 ₪. מה משתלם יותר? הסבירו עם חישוב

2. חולצה עולה 150 ₪. יש מבצע: קונים שתיים ומקבלים 30% הנחה על הזוג. כמה משלמים על שתי חולצות?

3. מדוע חשוב לבדוק מחיר ליחידה ולא רק את המחיר הכולל שעל המדף? כתבו נימוק אחד

4. כתבו שתי דרכים שבהן חנות יכולה להציג מבצע כך שייראה משתלם יותר ממה שהוא באמת

14 חלק י״ד – פרק 5 • רגע לפני שקונים ובודקים קבלה – מכירים את עש״ן ד״ק

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה עושים באות ע׳?

א) עוצרים ב) עוזרים ג) עוברים ד) עונים

2. מה עושים באות ש׳?

א) שומעים ב) משחררים ג) שואלים ד) שולחים

3. מה עושים באות נ׳?

א) נושמים ב) נותנים ג) נוסעים ד) נהנים

4. מה עושים באות ק׳?

א) קדימה ב) קונים ג) קופה ד) קשה

15 חלק ט״ו – פרק 5 • רגע לפני שקונים ובודקים קבלה – מיישמים בקנייה אמיתית

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה עושים קודם כל?

א) עוצרים ב) קונים מיד ג) מתעלמים ד) מתעצבנים

2. בדקו את הכפל בקבלה

א) אין טעות ב) הסכום צריך להיות 12 ₪ ג) המחיר ליחידה שגוי ד) הכמות שגויה

16 חלק ט״ז – פרק 5 • רגע לפני שקונים ובודקים קבלה – תרגילים ובדיקות

השלימו את המילה החסרה.

1. קנו 5 יחידות במחיר 3 ₪ ליחידה. הסכום הכולל הוא _____ ₪

2. שילמו 50 ₪ על קנייה של 32 ₪. העודף הנכון הוא _____ ₪

17 חלק י״ז – פרק 5 • רגע לפני שקונים ובודקים קבלה – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	האות ד׳ בעש״ן ד״ק מתייחסת ל"דיבור עצמי"	☐	☐
2	אם קנו 4 מוצרים במחיר 6 ₪ ליחידה, הסכום הכולל צריך להיות 24 ₪	☐	☐
3	עדיף לדלג על שלב הנשימה כדי לקנות מהר יותר לפני שהמבצע נגמר	☐	☐

18 חלק י״ח – חזרה מסכמת – שאלות מגוונות

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. איזה מטבע הכי גדול בערך שלו?

א) חצי שקל ב) 1 שקל ג) 5 שקלים ד) 10 אגורות

2. 20 פחות 14 שווה כמה?

א) 4 שקלים ב) 6 שקלים ג) 8 שקלים ד) 16 שקלים

3. מה מהרשימה חייבים לקנות כדי לחיות?

א) לחם ב) ממתקים ג) צעצוע חדש ד) משחק מחשב

4. מה עוזר להשוות בין שני מוצרים דומים?

א) מחשבים את המחיר ליחידה (לקילו או לליטר) ב) בודקים את צבע האריזה

ג) סופרים כמה אנשים בחנות ד) מסתכלים כמה זמן המבצע נמשך

5. מה עושים קודם כל לפני שקונים משהו?

א) עוצרים ב) קונים מיד ג) משלמים ד) רצים לקופה

6. איך מוצאים את הטעות בחישוב בקבלה?

א) את צבע הקבלה ב) את הכמות כפול המחיר בכל שורה ג) את השעה שרשומה ד) את שם החנות

7. איזה מהם נייר ולא עגול מתכת?

א) 1 שקל ב) 5 שקלים ג) 20 שקלים ד) 10 אגורות

19 חלק י״ט – חזרה מסכמת – כתיבה ויישום

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. תכננו רשימת קניות לארוחת ערב משפחתית בתקציב של 60 שקלים. כתבו לפחות שלושה מוצרים שהם צורך.

2. הסבירו במילים שלכם מה זה מחיר ליחידה ולמה זה עוזר כשבוחרים בין שתי אריזות של אותו מוצר.

3. קיבלתם הודעה על מבצע "50% הנחה – רק היום!". כתבו צעד אחרי צעד מה הייתם עושים לפי עש״ן ד״ק לפני שמחליטים לקנות.

כרטיס יציאה

האם אני יודע/ת לחשב עודף נכון כשמשלמים יותר מהמחיר?

האם אני יודע/ת להסביר מה ההבדל בין צורך לרצון?

האם אני זוכר/ת מה עושים בעש״ן ד״ק לפני שקונים?

איך הרגשתי בשיעור? 😕 😐 🙂 😀